

### Schade vaak geen schilbrand

- Elk seizoen zijn er telers die schade denken te ondervinden door schilbrand. In de meeste gevallen wijst onderzoek op andere aandoeningen, zoals zwarte spikkel, poederschurft en zilverschurft. Ook ziekten die zich makkelijker ontwikkelen als gevolg van een vertraagde wondheling veroorzaakt door chloorprofam, ziet men aan voor schilbrand. Met name poederschurft wordt verward met schilbrand. Bij ruimtebehandelingen komen dit niet voor.
- Kortom: door toepassing van een inschuurbehandeling kan de wondheling vertraagd worden, waardoor de kans op het optreden van poederschurft vergroot wordt. Op gevoelige rassen (onder andere Asterix, Bildtstar, Saturna, Redstar en Hansa) geen kiemremmingmiddelen tijdens het inschuren toepassen.

### Verschijningsvorm

- *Poederschurft komt vooral voor in natte jaren, op beregende percelen en op lichtere grond.* Op de knol ontstaan kleine pokken, die uitgroeien tot grote wratten. Later worden deze donkerbruin en scheuren ze stervormig open. Hierbij komt donkerbruin poeder vrij (sporenballen) en blijft een krater achter.
- *Schilbrand wordt veroorzaakt door contact van chloorprofam met de schil.* Vooral bij slecht afgeharde aardappelen kan de huid snel en heftig reageren. Bij gevoelige rassen ontstaan blaasjes, die aaneengroeien tot grotere zwellingen, vergelijkbaar met blaren.

### Tijdstip

- Een aantasting met poederschurft hoeft tijdens het inschuren nog niet zichtbaar te zijn. Meestal treden symptomen na de jaarwisseling op. Poederschurft dringt vaak diep in de knol door en kan tijdens de bewaring ook gezonde knollen infecteren.
- Schilbrand openbaart zich altijd vroeg in de bewaring, vanaf zes weken na het inschuren tot eind december. Bij het indrukken van een blaasje met de duimnagel komt er vocht uit. Uitgedroogde blaasjes voelen leerachtig aan. Hoe later in het bewaarstadium een huidaandoening op gang komt, hoe kleiner de kans dat het schilbrand is.

### Vuistregel:

- *Schilbrand komt tot uiting voor de jaarwisseling en is oppervlakkig.*
- *Poederschurft komt tot ontwikkeling na de jaarwisseling en vreet dieper in de knol.*

### Tabel: Rasgevoeligheid schilbrand als gevolg van gebruik van chloorprofam

#### Toelichting:

- In de hiernavolgende tabel is het aantal jaren weergegeven dat een ras in beproeving heeft gelegen en een onacceptabele (rood), kritische (oranje) of beperkte (groen) hoeveelheid schilbrand liet zien. De tabel is bijgewerkt op grond van de meest recente resultaten.
- Alleen de blaarvorming als gevolg van overgevoeligheid is gemeten. Andere zaken, als vertraagde wondheling als gevolg van beschadiging, zijn niet meegenomen. De proeven worden met de hand geroid en zijn daarom moeilijk daarop te beoordelen.
- Als een ras voornamelijk jaren “onacceptabel” en/of “kritisch” heeft gescoord is het niet verantwoord deze te behandelen.
- Zodra een ras een jaar “kritisch” heeft gescoord moet je extra alert zijn en kan behandeling alleen worden overwogen als het groeiseizoen normaal is

verlopen, een ruime afhardperiode na doodspuiten in acht is genomen en voorzichtig wordt geroid.

- Dat wil niet zeggen dat wanneer een ras alleen “beperkt” heeft gescoord er geen kans is op schilbrand. Het ras Innovator heeft 5 jaren “beperkte” symptomen van schilbrand laten zien. Toch staat het ras bekend als schilbrand gevoelig. Symptomen op de huid van dit ras worden vaak uitgemaakt voor schilbrand, maar wat wordt waargenomen is het gevolg van vertraagde wondheling. Het ras is namelijk gevoelig voor beschadiging.
- Naast deze tabel dient altijd de verwerker te worden geraadpleegd, omdat afhankelijk van de bestemming de norm voor schilbrand kan verschillen.
- Mocht een ras niet in de tabel zijn weergegeven, neem dan contact op. Met sommige (met name nieuwe) rassen zijn indicatieve proeven uitgevoerd.

Ras	Aantal jaren beproeving		
	Onacceptabel	Kritisch	Beperkt
Agria		2	5
Annabelle		1	3
Arcade		1	3
Asterix		1	6
Bildtstar		1	4
Bintje			5
Désirée			4
Ditta	3	1	1
Donald		1	3
Estima	1		2
Exquisa			3
Felsina			5
Fontane		1	5
Frieslander		2	1
Hansa	1		4
Hermes			6
Innovator			5
Kennebec		2	1
Lady Christl		1	3
Lady Claire			6
Lady Olympia		2	2
Lady Rosetta			5
Maritiema		2	3
Markies		2	4
Melody			6
Nicola	5	2	
Picasso	2	1	
Ramos	1	1	2
Red Baron			4
Redstar		1	4
Remarka		2	3
Russet Burbank		2	1
Santana		1	5
Santé	2	3	
Saturna			3
Spunta		1	3
Victoria		1	6

